

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

§. 1. De Caritate à Sacerdotibus per conciones exercita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

TITULUS II.

DE CARITATE ERGA PROXIMUM
IN VARIIS FUNCTIONIBUS
EXERCITA.

Quatuor sunt præcipuè functiones, per quas
Caritatem erga Proximum exercere, munus
satisfacere potest, nempe Prædicatio Verbi Divini,
Instructio per Catechismum, Sacramentorum administratio
& Conversatio privata, de quibus proin singulis,
cum sedulitate, constantia & fructu à variis Sacra-
mentis susceptræ & continuatæ sint, nunc ostendendum est.

§. I.

De Caritate à Sacerdotibus per Con-
versationes exercita.

I. Quàm proprium sit hoc officium Sacerdotibus
olim Apostoli act. 6. ostenderunt, dum ad primos
nos dixerunt: *Non est æquum nos derelinquere Verbum
& ministrare mensis; videte ergo viros boni testimo-
nii, quos constituatis super hoc opus, nos autem orationibus
in ministerio Verbi instantes erimus.* Quàm verò sublimis
atque arduum, quàm fructuosum sit hoc munus, sapienter
Augustinus in serm. quodam declaravit, dum dixit: *Quo-
modo plus esse videtur, Verbum DEI, an Corpus Christi
tibi verum respondere, hoc utique dicere debetis, quod
sit minus Verbum DEI, quàm Corpus Christi, & minus
minus reus sit, qui Verbum DEI negligenter audire
prædicaverit) quàm ille, qui Corpus Christi in terra
negligentiâ suâ cadere permisit.* Quod ipsum etiam
de sal. docum. c. 4. magis confirmat, dum Verbi DEI
missionem Legationi Divinæ comparat, dicens: *Acci-
piamus, & recogitemus, quali honore nobis DEI legatio
veniret? nunquid non mox aliis curis posthabitis, pro
voluntate, & cum omni devotione literas acciperemus?*

regentes implere satageremus? Ecce de calo Rex Regum, & Dominus Dominantium, imò & Redemptor noster per Proprietatem & Apostolos dignatus est nobis dirigere literas suas, non ut aliquod servitium sibi necessarium demandet, sed ut ad salutem & gloriam nobis sunt necessaria, innovet. Unde meritò S. Paulus 2. Cor. 5. dixit: Pro Christi-
 legatione fungimur. Quæ consideratio sanè non levemente munere tanto æstimationem Sacerdotibus ingenerare, debet, ut Verbum DEI cum debita gravitate & utilitate prædicare studeant, incitare debet; nam, ut rectè S. Hilarius in Pl. 135. dixit, si in viris prudentibus expectari id mirum solet, ut ea, quæ loquuntur, gravitate eorum, doctrinæque digna sint, omnisque sermo non sit fortuitus & vagus, sed ex rationabilibus causis profectus, & expectationi audientium utilis, & Authoritati cognitus differentium; quanto magis id in caelestibus alocuiss opinandum est, ut, quicquid in his excelsum est, divinum, rationale, & perfectum esse existimetur. Quam proin saluberrimam doctrinam non pauci Sacerdotes studiosissimè observârunt.

Christus prædicabat Verbum DEI, ut potestatem habens, prædicare sermo illius potestate plenus.

S. Petrus, cum ipsi & S. Joanni prædicatio à Principibus Sacerdotum esset interdicta, dixit ad eos: Si justum est in conspectu DEI, vos potius audire, quàm DEVM, judicate; non enim possumus, quæ vidimus, & audivimus, non loqui.

S. Paulus, quàm graviter & fructuosè Verbum DEI prædicaverit, ipsemet in 1. ep. ad Corinth. c. 2. insinuat, dicens: Ego, cum venissem ad vos, Fratres, veni non in sublimitate sermoni aut sapientia, annuntians vobis testimonium Christi; non enim judicavi me scire aliquid inter vos, nisi IESUM CRISTUM, & hunc Crucifixum. Et iterum: Non enim sumus, sicut plerumque, adulterantes Verbum DEI, sed ex sinceritate, sicut ex DEO, coram DEO, in Christo IESU loquimur. 2. Cor. 2.

S. Dominicus multas plerumque sub concione lacrymas emittebat, unde mirè Auditores commovit, multisque ferè lacrymas ex oculis eliciebat. Vita l. 4. c. 4.

S. Tho

S. Thomas Aquinas multam habebat gratiam in concionibus, in quibus tamen vitabat ea, quæ ad curiositatem, & utilitatem Auditorum pertinere videbantur hominum illorum, quibus concionabatur, captum commodans, & acutas, subtilisque disputationes ad scholas amandans. Vita 7. Mart.

S. Petrus Martyr tanta cum utilitate, tantoque confluxu concionabatur, ut in carruca pictis asseribus ad cathedram fuerit deportandus, ne à Populo, ut fieri consueverat, tantopere comprimeretur. Balg. præf. ad loc. comm. c. 2.

S. Gregorius Nazianz. per plures sæpe horas tanto cum fructu, solatio, & aviditate Auditorum, ut nullum murmur, nulla tussis, nullus screatus audiretur, frequenter gemitus erumperent. S. Greg. orat. 2. c. 1.

S. Vincentius Ferrerius prædicationis officium quatuordecimo vitæ anno inchoatum usque ad vitæ finem continuavit, ita ut nulla ferè Provincia prædicationis ejus experta, & ipso prædicante nonnunquam ad octoginta milia hominum confluxerint, & quod præ ceteris admirandum, maternâ linguâ omnes alij Populi intellexerint. 5. Aprilis.

S. Prosper Aquitanicus nihil studiosius quærebat, procurabat attentius, quàm quomodo Populum suum magis placentem efficeret; quocirca & crebris illuminationibus, quibus nihil facundiùs aut efficacius dicebat, ad rectam vivendi rationem incitabat, & in via continentem, quæ, tametsi gratia & lepore admirabiliter natam illi facundiam condiebantur, & S. Scripturæ testimoniis refertæ erant, & sic mirificè proderant, majorem vim & auctoritatem illis etiam probatissimi ejusmodi vitæ sanctitas afferebat; nihil enim dicebat, quod ipso non impletet, sciens, parùm utilem esse doctrinam, quæ docentis vitam argueret. Erat illius pectus ardens, mitis præsentia, omnibus affabilis, temperata delinquentes severitas, ut magis illos corripientia moveret, quàm verborum asperitas. Haræus 2. s. 10.

S. Antonius de Padua in cælestibus mysteriis luculentè copiosèque explicandis usque adeò præstitit, ut, cum

quando enim concionantem Pontifex audivisset, arcam testa-
menti, alij malleum Hæreticorum vocarint, innumera ve-
nientium multitudo, etiam intempesta nocte ad ejus conciones
fluxerit, vestesque cultiores deposuerit. Surius. 13. Jun.
S. Chrysostomus ho. 1. de Lazaro sic de seipso scribit: *E-*
meo ipsius animo persuasi, quoad spiravero, hoc implere
desiderium, sive quis attendat, sive non attendat. A-
quam vena, etsi nemo veniat aequatum, manant ta-
tes: & fontes quamvis nemo hauriat, scatebras emit-
tunt.

S. Cyprianus nihil carius habebat, quam assiduò verbuna
Populo annunciare, unde in lib. de bono pudic. sic ait:
semper exitor vel maxime, quotidianis Evangeliorum tra-
ctatibus aliquando vobis fides & scientia incrementa prasta-
re, ut possint credentes ad repromissum regnum pervenire.
mei & operis, & muneris quotidianum votivum nego-
tium est. Et ideo, cum absens erat, per literas hoc pensum
soluebat, & DEI Verbo sic semper intentus erat, ut sum-
mo desiderio optaret inter concionandum posse extremum
diem claudere. Sur. Ejus vita.

S. Dunstanus Cantuariensis Episcopus, cum in festo Ascen-
sionis multi Angeli ipsi apparuissent, & dixissent, se venisse,
ad ipsum in caelos deducendum, respondit, se quidem para-
tum esse ad eos sequendos, verum Populum verbi divini pa-
pulo necdum refectum esse, unde illi excusatione accepta,
mortem in sequentem diem transtulerunt. Jacobus Mar-
chan. tr. 4. horti Pastorum. lect. 1.

S. Gabelinus Archiepiscopus Mediolanensis vir & sancti-
tatis præclarus, & Zelo usque adeò Populo instruendo, &
Hæresibus refutandis invigilabat, ut quâdam die concione
vita animam exhalârit. Ibid.

S. Ignatius Loiola pro suis concionibus non aliam mate-
riam eligebat, quam vitiorum extirpationem, & virtutum
plantationem, & ut Peccatores ad cor redirent, & infinitum
DEI erga se amorem agnoscerent. Ribad. l. 5. c. 11.

S. Franciscus Xaverius Bononiæ cum ingenti fructu con-
cionabatur. Modus ejus erat maximus ardor, sententiæ gra-
vissimæ, nullus fucus orationis, totius corporis ad modestiam
humilitatem conformatio, emicans ex oculis & ore pietas,
quæ

quæ ostendebat, quidquid diceret, ex intimo pectore
 cisci. Materia ejus erat, amor, timorque Domini.
 de una die in Insula Travancotide decem millia homines
 Christianæ fidei amore accendit, & per baptismum
 genuit. Vita l. 1. c. 7.

Sebastianus Barradius tanto Zelo concionabatur, ut
 eadem alter Paulus diceretur. Materia illius erant
 novissima, incertitudo salutis, peccatorum delectatio
 mundi vanitas. In omni ferè concione has sententias
vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Et: *monstrum est, quod
 de pendet aternitas:* inculcabat. Anno 1592, tunc in
 simos Juvenes movebat ad S. Francisci Regulam
 dam, ut Quardianus diceret, optare se, ut superiorem
 Sebastianum aliò mittant, aut Adolescentes in Societate
 admitterent. Tanti verò erat vel aspectus illius, ut
 dicerent, se plus illius aspectu, quàm aliorum compo-
 sitionibus moveri. Vita itinerario præfixa.

Michaël à Fontibus è Societate JESU saepe justus
 unius & alterius horæ spatium concionari; mox ut
 ad Christi Crucem se prosternens, ex illo libro concionari
 faciebat, & dein cum omnium admiratione dicebat.
 nuæ Soc. 1606. Prov. Arag, dom prof. valent.

Conradus Onnekinck ex eadem Societate solebat
 nes suas flexis genibus scribere, quasi à DEO illas excipere.
 Anno 1607. Mogunt. Coll.

Octavius Gondius Concionator admirandus, aut
 vis concionem, quamvis debili esset corpore, si-
 & per duas horas ante Crucifixi imaginem multis
 mis suam concionem DEO proponebat. Anno
 1608.

II. Itaque qui vis Sacerdos audiat Isaiam monentem
 Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem, &
 Populo meo scelera eorum. Studeat itaque sic
 Concionatoris partes implere, ut Auditores de
 Strinis illa Jeremiæ 15. c. verba usurpare possint.
 ti sunt sermones tui, & comedi eos, & factum est
 verbum tuum in gaudium, & in letitiam cordis mei.
 autem prædicandi veritas servetur, & vivendi aliter
 tur, ut rectè monet S. Gregorius ho. 11. in Ezech.